Η ΕΦΗΒΕΙΑ ΣΑΝ ΟΙΚΟΓΕΝΕΙΑΚΗ ΚΡΙΣΗ

Με την παρούσα εργασία, εξετάσαμε, το «οδοιπορικό» των γονέων, κατά τη διάρκεια της εφηβείας των παιδιών τους και τη συμβολή τους στην επίτευξη ισορροπιών μέσα στην οικογένεια . Επιχειρήσαμε να διερευνήσουμε στα πλαίσια μιας μικρής εμπειρικής έρευνας , που έγινε στους γονείς μαθητών της Α Λυκείου του 9^{ου} Λυκείου Ιωαννίνων , οι οποίοι είχαν και μεγαλύτερα παιδιά, ποια ήταν τα στάδια που οι ίδιοι πέρασαν με την εκδήλωση της εφηβείας των τέκνων τους μέχρι να καταλήξουν αμφότεροι (γονείς και παιδιά) σε επανακαθορισμό των σχέσεών τους και επίτευξη νέων ισορροπιών.

Στα πλαίσια της γνώσης και κατανόησης του φαινομένου της εφηβείας απ την πλευρά των γονέων, ήτοι της αναμενόμενης εκδήλωσης συμπεριφορών διάφορων των προγενέστερων απ την πλευρά των εφήβων –τέκνων τους , για ένα μεγάλο χρονικό διάστημα, οι γονείς παρά την προυπάρχουσα εμπειρία τους (κάποτε ήταν οι ίδιοι έφηβοι-είναι γονείς μεγαλύτερων σε ηλικία παιδιών) αδυνατούν σε μεγάλο βαθμό να προσαρμοστούν αυτομάτως στη νέα κατάσταση και στις περισσότερες των περιπτώσεων (ανάλογα με την ηλικία, τις εμπειρίες τους κλπ) ακολουθούν παράλληλα με τους εφήβους μια πορεία διαφόρων φάσεων- σταδίων και διεργασιών εσωτερικών και εξωτερικών, μέχρι να επέλθει ισορροπία στους κόλπους της οικογένειας.

Το θέμα επιλέχθηκε με κριτήριο τη δυνατότητα διαχείρισης τέτοιων κρίσεων απ την πλευρά των γονέων . Ήτοι με δεδομένο το τέλος της εφηβείας κάποια στιγμή και την επέλευση νέων ισορροπιών στους κόλπους της οικογένειας, μέσα απ τον επανακαθορισμό των σχέσεων μεταξύ των μελών αυτής , οι γονείς οδηγούνται στην εξεύρεση διεξόδων και λύσεων και στην αποτροπή συγκρούσεων έντονων, οι οποίες μπορεί να οδηγήσουν σε ψυχοπαθολογικές καταστάσεις καθότι η κρίση αυτή αφορά και τις οικογένειες.

Προς τούτο διατυπώσαμε τα εξής ερευνητικά ερωτήματα:

-Ποιο είναι το οδοιπορικό των γονέων κατά τη διάρκεια της εφηβείας των παιδιών τους; Ποιες είναι οι φάσεις που περνούν, οι αλλαγές , οι μεταβολές, οι μεταπτώσεις τις οποίες υφίστανται, οι διέξοδοι στις οποίες οδηγούνται.

-Σε τι συνίσταται τελικά η θετική συμβολή των γονέων στη διαχείριση της εφηβικής «κρίσης» ;

Από μια επισκόπηση σε σχετική βιβλιογραφία και κυρίως με τη χρήση του διαδυκτίου, διαπιστώθηκε ότι παράλληλα με τους εφήβους κατά την ίδια χρονική περίοδο, βρίσκονται και οι γονείς σε εγρήγορση, σε αναστάτωση και ότι η οικογένεια στο σύνολό της ζει εντελώς διαφορετικά την καθημερινότητάς της.

Η μέθοδος έρευνας που χρησιμοποιήθηκε είναι η επισκόπηση, ως ερευνητική τεχνική χρησιμοποιήσαμε την συνέντευξη και ειδικά την ημιδομημένη συνέντευξη στους γονείς των μαθητών της πρώτης Λυκείου και η τεχνική ανάλυσης , η ποιοτική ανάλυση περιεχομένου.

Στη συνέχεια, μέσα από τα ευρήματα της μικρής μας εμπειρικής έρευνας σε γονείς μαθητών της Α Λυκείου, υπήρξαν ενδείξεις ότι, αρχικά οι γονείς αντιδρούν με θυμό και ακαμψία στις συμπεριφορές (συνεχής κριτική και επιθετική διάθεση, ακραίες συμπεριφορές ..) των εφήβων –τέκνων τους. Κάποιες φορές νοιώθουν απόρριψη Νοιώθουν απόρριψη και ματαίωση οι γονείς, δεχόμενοι συνεχείς επιθέσεις απ τα παιδιά τους. Βλέποντας τα παιδιά τους να επαναστατούν, να γίνονται καθημερινά όλο και πιο ανεξάρτητα, να τους δεν δείχνουν ότι δεν τους έχουν πλέον ανάγκη, οι γονείς αντιδρούν στην επικείμενη ανεξαρτησίας των παιδιών τους, αρχικά με «πένθος». Η αποεξειδανίκευση τους απ τα παιδιά τους και η αντιμετώπισή τους όπως είναι στην πραγματικότητα, απ την μια πλευρά δημιουργεί στους γονείς μια μορφή ανασφάλειας ως προς τη σχέση τους με αυτά και απ την άλλη τους φέρνει πιο κοντά στην πραγματικότητα, τους αφαιρεί ένα βασικό σκοπό της ζωής τους (να είναι το προστατευτικό περιβάλλον) και συμβάλλει στην αλλαγή τους μέσα απ τη συναναστροφή τους με τα παιδιά τους. Βλέπουν πλέον τα παιδιά τους πιο ώριμα, εισπράττουν νέα δεδομένα οι γονείς, κατανοούν, υπομένουν, γίνονται φίλοι με τους εφήβους. Μπαίνουν στη θέση των παιδιών και αισθάνονται συγχρόνως μαζί τους, πράγμα που βεβαίως είναι τελείως διαφορετικό απ το είναι απόλυτα στη θέση τους. Συναισθάνονται τα παιδιά τους και αυτό τελικά είναι η μεγαλύτερη συμβολή των γονέων στη διαχείριση αυτής της κρίσης.. Ταυτίζονται και συγχρόνως είναι και παρατηρητές ώστε να έχουν όλα τα πλεονεκτήματα του αντικειμενικού παρατηρητή. Κατ αυτόν τον τρόπο η ενσυναίσθηση εκ μέρους των γονέων, για το τι περνάνε τα παιδιά τους , είναι δυνατόν να βοηθήσει και τους μεν και τους δε ώστε να περάσουν αυτή την εποχή όσο γίνεται πιο εύκολα.